

Te veel talent maakt rommelig stuk

Muziektheater

'Piet Paaltjens' door Porgy Franssen, Theo Nijland, Daniël Samkalden en Maarten Koningsberger. Gitaristen: Olga Franssen en Esther Steenbergen. Muziek: Theo Nijland. Regie: Han Römer. Te zien: 4/3 in IJmuiden (Schouwburg Velsen), 5/3 in Laren (Singer Theater), 6/3 in Alkmaar (De Vest). Tournee t/m 29/5. Info: www.toptheater.nl

Hij is nog maar net opgeroepen, als François HaverSchmidt (1835-1894) beseft dat hij eigenlijk nooit dominee had moeten worden. Het schrijven van de preken vindt hij zalig, maar hij krijgt geen contact met de stugge Friese boeren en hij voelt zich eenzaam in de tochtige pastorie. Zijn uitzicht bestaat uit modder, mist, wind, regen en koeienschijt. In een paar streken schetst acteur Porgy Franssen de gekwelde man.

Maar hij is ook nuchter genoeg om tegen zijn Leidse studenten vrienden

te zeggen: 'Het is voorbij, het is onvermijdelijk, een nieuw leven wacht op mij'. In zijn studententijd kon HaverSchmidt doen wat hij wilde. Zo verzon hij een alter ego, Piet Paaltjens, dat hij ironisch-cynische, maar zeer romantische gedichten laat schrijven, waarvan de bundel 'Snikken en Grimlachjes' de bekendste is. In de muziektheatervoorstelling 'Piet Paaltjens' wordt de strijd tussen de schrijvende dominee en diens alter ego op de spits gedreven.

Kleinkunstenaar Daniël Samkalden speelt Piet Paaltjens die zijn schepper het vuur na aan de schenen legt. De meeste tijd houdt hij zich aan de zijlijn op, al trillend met zijn been of nagelbijtend. Neurotisch probeert hij de aandacht te trekken van HaverSchmidt, die meestal kordelig op hem reageert. Want Paaltjens mag niet mee naar Foudgum, waar HaverSchmidt dominee wordt. Paaltjens moet maar gewoon in Leiden achterblijven. Die werpt hem

Maarten Koningsberger en Porgy Franssen in 'Piet Paaltjens'.

FOTO BEN VAN DUIN

echter voor de voeten: 'Ik ben er en daar moet je mee leren leven.'

Die worsteling is een interessant gegeven en als je niet weet wie Paaltjens of HaverSchmidt was, is het de strijd van één man tegen zijn kwelgeest. In dit geval prachtig omlijst door muziek. De weinige teksten die HaverSchmidt als Paaltjens schreef zijn nauwkeurig en ingenieus in de voorstelling gevlochten. De gedich-

ten zijn meestal liederen geworden, omlijst door twee gitaren en af en toe een orgeltje.

Gezongen wordt bijvoorbeeld over Rika en Hedwig. En 'Des zangers min', het gezwollen, overdreven 'antwoord' van HaverSchmidt op de vaak sentimentele romantische poëzie van zijn tijd, wordt een heerlijke parodie.

Maar 'Piet Paaltjens' is verder een

beetje een rommeltje. Allerlei losse ideeën en ideetjes komen aan bod, sommige worden uitgewerkt, andere lopen dood of blijken losse flodders. Het lijkt wel of er te veel talent zit in één voorstelling.

Franssen trekt als rasacteur de voorstelling naar zich toe. Het is een genot hem aan het werk te zien, maar tegelijkertijd overschaduwde hij de rest. Naast hem staan immers de zeer getalenteerde componist en liedjesschrijver Theo Nijland als HaverSchmidts beste vriend Elco Verwijs en meesterbariton Maarten Koningsberger. Die laatste acteert niet onverdienstelijk in allerlei bijrollen, maar met zo'n gouden strot wil je hem graag méér horen zingen. Samkalden is scherp en aandoenlijk als spring-in-het-veld Paaltjens, maar echt veel vlees zit er niet aan zijn rol. Het uitgangspunt en de bouwstenen zijn wel goed, het is alsof de juiste constructie en verhouding nog gevonden moet worden.

Rinske Wels